

טיב הקהילה

כי תשא
כ"ב אדר א' תשפ"ד
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש
 הרדה"ג 5:01
 מוצש"ק 6:15
 ר"ת 6:55
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוק"ש א' 8:13 | סוק"ת א' 9:26
 סוק"ש ב' 8:55 | סוק"ת ב' 9:54
 | הזמנים לפי שיעון הורף |
 נתיח מס':
717

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

שהוברר אצלו שלא ישיג את מבוקשתו על ידי טעות, קשה עליו צרת הבזיון ואינו מסוגל להודות על טעותו, ומסכים אפילו לשנות באיוולתו ולהעמיד פנים כאילו לא שגה, ומוכן הוא לוותר על תכלית המטרה ובלבד שלא יפסיד כבודו ומעמדו. אמנם על האדם לדעת כי כמה רעות גורם הוא בכך, כי מלבד מה שאינו משיג את מטרתו, גם אינו מזכר את המידה הגרועה ביותר הלוא היא מידת הגאווה.

אם יתבונן האדם במציאות הדברים אחר שחש בטעותו, יזכה שחובתו ועבודתו באותה שעה היא ההודאה על שגעתו, שהרי האדם עצמו אינו חפץ בשגיאות, ובהכרח שמלכתחילה חישוב את צעדיו היטב היטב והסיק שאותו צעד בה צעד הינו טוב ויפה ולאחר ביצוע הדברים כשכבר מכיר שהיה טעות מצידו, אם רק נתחונן בשכל ישר, מבין הוא שהקב"ה סיבב בסובוטו שיעשה טעות ואין זה כי אם להביאו לידי אותה העבודה המוטלת על האדם בשעה כזו, ואיזו היא? הכנעה ושפלות! היינו להודות על האמת שביכולתו לטעות ואינו חכם כל כך... ובכך זוכה האדם להחליש את גאוותו ולבוא לידי הכנעה ושפלות. כי סיבה היתה זאת מאת ה' אחר שידע הקב"ה שהחכמה שעמדה לו עד אותה שעה הביאו לידי גאווה, אשר מחמתה נבצר ממנו לזכות בהשראת השכינה, כפי שהורו לנו חז"ל (פסוטה ה.) כי כל שיש בו גסות הרוח כאילו דוחק רגלי השכינה, וכדי שיזכה שוב שתשרה שכינה במעשי ידיו הביאו הקב"ה לידי מצב שבו יהיה מוכרח להודות כי חכמתו לא עמדה לו, ואז יבטל גאוותו ויזכה שוב להשראת השכינה ולהצלחה במעשי ידיו.

ומי לנו גדול מדוד מלך ישראל, אשר אחר שחיבר כבר ק"ט פרכים מספר תהלים סיים את פרוקו בחיבתו (תהלים קיט, קעו) 'תעיתי כשה אובד' גם הוא הבין כי שגה בהליכותיו, ושעליו להודות על כך, ועל אף היותו מלך ישראל לא התבייש מלהודות על כך ולחוקק את הדברים בין תהלותיו לזכרון עולם, ואם דוד לא ראה בהודאה זו שום פגם במהותו כל שכן שאר כל בני אדם מוטל עליהם להודות על כשלונותיהם ולתקן את הדברים מכאן ולהבא, ואם אינו משים כל זאת על ליבו ושונה הוא באיוולתו, הרי מלבד מה שמקלקל בעיות דרכו, גם מחמיץ את ההזדמנות לרכך את גאוותו, ומלבד ההפסד הכרוך בכך יצטרך להתמודד באותה מידה גרועה וזמנים טובים.

ונוראות אנו רואים לעיל (בראשית מט, ח) שכל מעלת האיש הישראלי הוא בכך שיכול להודות על טעותו, והכיני 'הודי' הוא המורה על כך, וזהו שאמר יעקב ליהודה 'אתה יודוך אחיך, וכפי שמביא שם בתרגום יונתן בזה"ל: 'יהודה אתה אודיתא על עובדא דתמו, בגין כן לך יהודין אחך ויתקרון יהודאין על שמך, עכ"ל. כי יהודה הוא שפתה פתח להודות על השגיאות וכתוצאה מכך נקראת מידה זו על שמו, 'הודה' ולא המידה בלבד אלא כל זרע ישראל נקראו על שמו 'הודי' כדי להורות שכן נאה ויאה להאומה הישראלית זוהי מהותם.

וַיִּנְחַם ה' עַל הָרַעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעָמּוֹ: (לב ד')

...

הנה כשהוגים במקרא זה צריכים אנו לדעת שנשגב מבינתנו להבין את המכון האמיתי בלשון הכתוב כי הארץ שייך ליהס המושג של 'חרטה' כלפי שמיא וכי בן אדם הוא ויתנחם! וללא ספק כי אין המכון כפשוטו. ועל אף שגם מהדברים כהווייתן רואים כאן מציאות של חרטה, שהרי מלכתחילה אמר הקב"ה למשה (לעיל פסוק י'): 'יחרד אפי בהם ואכלם, ואחר שחילה משה את פני קונו לא יצתה הגזירה בפועל, עדיין אין כאן הכרח להגדיר את הדבר כמציאות של חרטה, כי יש לפרש שגם גזירת הקב"ה היתה על תנאי, שאם לא ישובו וחלילה לא יכבשו רחמי את כעסו רק אז תצא הגזירה מן הכת אל הפועל, אבל אם יתללו את פניו ויגבירו את רחמינו, אז לא תחול הגזירה כלל.

וכפי שרואים כי כך היא המידה כביכול אצל מלכו של עולם כי מראש שיתקף מידת הרחמים למידת הדין, וקבע את הנהגת העולם על ידי שני המידות יחדיו, וכיון שכן ניתן הכה לאדם לקרוע גזר דינו שנגזר לרעה ח"ו באם מגביר את מידת הרחמים בתפילותיו, ואין זה בגדר ביטול דעתו של הקב"ה, שכן מלכתחילה התנה הקב"ה שאין תוקף לגזירתו אלא אם כן לא תהיה פתחון פה למידת הרחמים לבטלה. ושפיר נמצא לפי דברינו שהתיבות 'ינחם ה' אינו מובן לפי פשוטו, ואין לנו השגה במשמעות הדברים.

ובכל זאת גם אם אין לנו השגה במהות הדברים, ניתן לנו רשות להקשות למה הגדירה התורה את הדבר בלשון שמשמעותו מבטא 'חרטה', שהרי 'תורה' הוא מלשון 'הוראה', וכל דבריה להורות באן, ואם ראתה התורה לנכון לכתוב לשון כעין זה בהכרח יש בכך גם לימוד עבירינו.

אמנם עלינו לדעת שגם אם מניעת הגזירה אינה מוגדרת כ'חרטה' מכל מקום יכולה היא להיחשב כ'בחינה' של 'חרטה', וכיון שכן רצתה התורה לבטא את הדבר כ'חרטה' כדי לגלות שאם אצלו יתברך שייך מציאות מסוימת המוגדרת כ'חרטה', כל שכן שיכולה בחינה זו להיות בכל בריה ובריה, לרבות אלו שהם במדינת 'צדיקים' 'חכמים' או 'בונים', גם הם יכולים לפעמים להכשל בטעויות ואין שום פגם במהותם אם אכן יזכחו ששגו בדבר מה, ואם כן אין להם להתבייש מלהודות על האמת כשנוכחים לדעת כי אכן שגו בדבר מה.

אמנם המציאות הוא שקשה מאוד להיות 'מודה' על האמת, כפי שרואים בחוש איך שלפעמים נוטק האדם באיזה מהלך כדי לבוא על ידו למטרה מסוימת, ועם הזמן מתברר לו ששגה במהלכו, אך מפני הבושה קשה עליו להודות כי אכן שגה ועל כן כל עוד שיש לו איזה תקווה קלה שלא טעה, מתחזק עדיין בדרכו ומנסה בכל זאת להשיג המטרה באמצעותה. ולפעמים גם אחר

על האדם להכיר בשגיאותיו

טיב המערכת

• ואם לא תפדה וערפתו •

בזמן ה'בן איש חי' זיע"א היה בחור אחד שעסק במקצוע הגניבה, יום אחד הופיע בחדרו של הבן איש חי זיע"א ובקשתו בפיו: אני גנב גדול ועכשיו ברצוני לחזור בתשובה, יתקן לי רבינו דרך תשובה, ענהו הבן איש חי: קבל על עצמך שלא תשקר יותר, הבחור התפלא מה עניין שקר אצל גניבה? אבל הבן איש חי התעקש שזו תקנתו, והבחור קיבל על עצמו שלא יוציא מפיו שום דבר שקר, ויצא.

עברו ימים מועטים והתעוררה בלבו תאוות הגניבה, הוא נזכר שיש בעירו אשה עשירה שגרה לבד ללא בעל וללא משפחה, כשראה שאינה בבית נכנס לביתה ומילא שקים עם כלים ותכשיטים יפים וממון רב, כשבא לצאת חשב פתאום אם יפגוש בי מישהו בדרך וישאלני מה אני סוחר? מה אענה לו? הרי איני יכול לשקר, ולומר את האמת שזה עתה נגבתי - גם איני יכול, ובלית ברירה עזב את כל השלל ויצא מהבית בידים ריקות.

כשחזרה האשה לביתה נבהלה ומיד באה אל הבן איש חי ובקשתה בפיה: היות שהיה נגב בביתה והוא לא לקח כלום אבל היא מפחדת שהוא יבוא שוב, ולכן היא מבקשת שהרב יציע לה שידוך כדי שלא תהיה לבד, קרא הבן איש חי לבחור הידוע והציע לו להתחתן עם העשירה הזו, הבחור נבוך וסיפר לרב את כל אשר קרה, ענה לו הבן איש חי: הנה ראה כל העושר הזה היה מגיע לך משמים, והיצר הרע ניסה לפתותך לקחתו בגניבה, ומכיון שהתעברת זכית בכך ביושר. התורה מצוה לפדות פטר חמור, ואם לא תפדה וערפתו, מסביר רש"י 'הוא הפסיד ממון כהן, לפיכך יופסד ממנו, כלומר: היה עליו חיוב מהתורה לפדות את החמור אבל הוא ניסה להרוויח ולחסוך את הממון הזה, ולבסוף הוא הפסיד גם את המצוה וגם את החמור, זה מלמדנו לכל התחומים מה שמגיע לנו נקבל ביושר, ומי שמנסה להרוויח מה שלא מגיע לו - מפסיד כפליים אבל מי שמתעבר - מרוויח כפליים! (ע"פ טיב התורה-כי תשא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

התפילה בבית הכנסת ובמנין - המסך

א. צריך שיהיו חלונות פתוחים לו, דאמר רבי חנינא לא יתפלל אדם אלא בבית שיש בו חלונות וכו' (ברכות ל"ד:). ופירש רש"י שהחלונות גורמין לו שיכוין ליבו שהוא מסתכל כלפי שמים וליבו נכנע ולפי זה צריך שיהיו פתוחין לאותו רוח שיתפלל, וכן כתב הרמב"ם וצריך לפתוח פתחים או חלונות כנגד ירושלים כדי להתפלל כנגדן, ותלמידו ה"ר יונה כתבו אפשר לומר שהטעם הוא מפני שעל ידי ראיית האור תתיישב דעתו יותר ויוכל לכוין כראוי, אי נמי רוצה לומר שיהיו פתחים החלונות כנגד המזרח כדאייתא בקרא (דניאל ו' י"א) נגד ירושלים מפני שעל ידי ההבטה הזאת יכוין בתפילתו כנגד המקום יותר, ותהיה תפילתו רצויה ומקובלת ע"כ.

ב. ועוד ה"ל דבאין חלונות ה"ל מקום סתום כאילו אין שם מקום לתפילתו לעלות (פירוש"א).

ג. ולענין מספר החלונות שצריך להיות בבית הכנסת לא נתפרש בתלמוד ולא בדברי הפוסקים אבל בספר הזוהר כתב בפרשת אלה פקודי (רנ"א) שצריך להיות בו "ב חלונות לסיבת סוד נכמס (ב"י סי' צ').

ד. לפי הזוהר הקדוש הטעם הוא לא מפני ישוב הדעת ולא מפני ההסתכלות אלא הטעם בסוד, ונפקא מינה דאפילו סומא צריך להתפלל בבית הכנסת שיש בו חלונות (פירוש"א).

ה. א"ל מורי ה"ל שיש ברקיע ה"ל חלונות כנגד ה"ל שבטים וכל שבט ושבט עולה תפלתו דרך שער א' מיוחד לו והוא סוד ה"ל שערים הנזכר בסוף יחזקאל (שער הסוּנוֹת).

ו. במקום שמתפלל בו צריך לפתוח פתחים או חלונות כנגד ירושלים כדי להתפלל כנגדן (ש"ר סי' צ' סעיף ד').

ז. ואפילו בבית הכנסת כשמתפלל עם הציבור נכון ליהרהר בזה, וכל שכן כשמתפלל בבית ביחודי צריך ליהרהר בזה לכתחילה וכדאייתא בגמרא דלא יתפלל אדם אלא בבית שיש בו חלונות (פ"ב סק"ח).

ח. ואף על גב דמתפלל צריך שיתן עיניו למטה וא"כ מה נפקא מינה בכך שיעשה חלונות מ"מ אם כוונתו התבטלת באמצע התפילה ישא עיניו לשמים דרך החלונות כדי לעורר את הכוונה (פ"ב סק"ח).

ט. בזוה"ק פ' בשלה משמע דלא יעמוד נגד חלון הפתוחה ויתפלל, רק שיהא חתום בזכוכית או יעמוד קצת רחוק מהחלון (ירק"א).

בבית מאיר תמה דמשמע שצריך שיהיו החלונות פתוחים ולא חתום בזכוכית ואחר אריכות דבריו, מחלק בין המתפלל בבית הכנסת שאז יכול להיות חסום בזכוכית למתפלל ביחוד בביתו שאז צריך להיות פתוח.

אבל לביל יום הכיפורים בתפלת ערבית אין לסגור החלונות בבית הכנסת בדפין, מטעם שיהיה מול ירושלים (פ"ג מש"ו סוף אות ב').

י. וטוב שיהיו בבית הכנסת ה"ל חלונות ויעשה אותם לאיזה צד שירצה, ובתנאי שיהיה חלונות גם בצד שמתפלל לכיוון ירושלים (ס"ד ומ"ב סק"ט).

שנאמר [דניאל ג' י"א] וכוין פתיחן ליה נגד ירושלים אשר שם השכינה שעל ידי כך לבו נכנע לשמים ומתכוין יותר ותהיה תפילתו רצויה ומקובלת (לבוש).

יא. מה שצריך שיהיו ה"ל חלונות אין קפידא בריבוי חלונות, כי יש בכלל מאתיים מנה, וכפי הנהוג עכשיו אין בית שאין בו ה"ל חלונות כיון שכל חלון גדול חלוק לחתיכות הרבה של זכוכית וביניהם עצים, ועולה שפיר למספר ה"ל, ומה שיש כפליים על ה"ל בסגנון זה אין גרעון על ידי זה (אשל אברהם בוטשאטש).

יב. מיהו עכ"פ נראה דלכל הפירושים צריך להתפלל כנגד החלונות דוקא ולא ראינו מי שידקדק בזה, ואדרבא ע"פ רוב בוחרים להתפלל בכותל שלא כנגד החלון, ומקום בכל מקום אצל ארון הקודש שאין שם חלון, דכנגד החלון יש בלבול הדעת מההולכים לפני החלון, ונלע"ד דהעולם סוברים מדלא אמר הש"ס כנגד החלון אלא בבית שיש שם חלונות משמע דהקפידא הוא רק שיהיו חלונות בהבית אבל לא שיתפלל דוקא כנגד החלון, ודברי רבותינו שאמרו כדי שיתבטל יוכל להיות גם אם אינו עומד כנגד החלון ממש, וכן מבואר מלשון הזוהר פקודי [ד' רנ"א] שכתב וז"ל ועל דא כל בית הכנסת דלית ביה חלונות לאו אתר לצלאה ביה, דהא בית הכנסת דלתתא לקבל בית הכנסת דלעילא דאית ביה תריסר חלונות עלאין, וה"ל לתתא וכו' עכ"ל, הרי שלא הקפיד רק שיהיו בו חלונות ויהיו ה"ל חלונות, וכן המנהג לדקדק ב"ב חלונות כשאפשר, ומצוה לשמוע דברי זוהר, וכ"כ רבינו הבי"ט שטוב שיהיה ה"ל חלונות ע"ש (ערוה"ש ס"ז).

יג. ונהגים לבנות החלונות שבבית הכנסת גבוה למעלה מקומת כל אדם (תלם א"ח סימן ט"ז).

יד. ה"א דשיעור חלון צריך להיות ד' טפחים (שולחן התורה ס"ג).

טיבת הבנין

עין שמחת החטא

את משה בערבת מואב שלשים יום הדבר הראשון שעושים הוא לזיח הספדים בכיה שלוש יום, וכן כתיב אצל אהרן הכהן, (במדבר כ' כ"ט) ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל.

ואילו כאן כשחשבו שמושה רבם מת לא בכז אפילו רגע אחד, רק מיד פנו לעשות את העגל, והביאו כלי שיר והתחילו לרקוד ולשמוח. ועל זה יצא הקצף, כי הוא דבר הנוגד את השכל ואת המוסר, הרי זה עתה הוציאם משה רבינו ממצרים וקרא להם את הים וקיבל עבורם את התורה, אם כן כששומעים שרבים הגדול הזה נסתלק, הלוא יש להם לקרוע את בגדיהם ולשבת על הארץ ולקונן ולבכות, ואילו הם לא נתנו לבם על זה כלל, אדרבה שמחו שמחה גדולה על זה, בשירה ובזמרה, כאילו הם כבר חיכו בכל לבם על רגע זה.

ובאמת אפילו לולי עצם החטא של עשיית העגל היה זה חטא גדול עבורם, מה שלא בכז כלל על מיתת משה, רק רקדו ושמחו, זה ממש בבחינת 'דבם דקרו בחרב', איך היו יכולים לעמוד אחר כך לפני משה איך לא נתביישו על זה שמושה רבינו תפס אותם בקלקלתם, שהם רוקדים ושמחים ביום מיתתו.

משה רבינו לא תבע את עלבונו רק את כבוד ה' המחולל

ולכן מדגיש הפסוק, שדוקא כשראה משה רבינו את המחולות היה יזיח אף משה. אמנם משה רבינו שהיה כל כולו לשם שמים למרות שראה את המחולות שהם עושים ביום מיתתו, מ"מ לא אמר להם אפילו מילה אחת בענין הפגיעה בכבודו, רק מיד תבע את עלבון כבוד שמים (פסוק כ') ויקח את העגל אשר עשו וישורף באש ויטחן עד אשר דק, כי משה היה רעיא מהימנא רועה נאמן לעדת ישראל, ולכן היה לו רק דאגה אחת, שכלל ישראל יחזרו לעבוד את ה', ויעזבו את העבודה זרה.

ואפשר לומר שגם מטעם זה שבר משה את הלוחות, כי אם יתכן להיות כדבר הזה, שישמחו וירקדו ביום פטירת רבם, זה סימן שזה לא היה קבלת התורה כראוי, לבם לא היה איתם באמת בעת קבלת התורה, היה חסר להם הרבה ב"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות י"ד, לא) לא היה להם הביטול הגמור למשה רבינו, וממילא גם לא היה להם הביטול הגמור להש"ת, לבטל כל רצונותיהם עבור קיום רצונו ה', רק אדרבה, הם נשארו ברענים הרע, וזה גרם להם לשמוח על מיתת משה, ולעשות את העגל כרצונם.

הדרך לבוא לתקון השלם

והנה איתא בגמרא (סנהדרין ק"ב.) אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה בהכרע ליתרא של עגל הראשון, שנאמר (פסוק ל"ד) ובינו פקדי ופקדתי עלהם חטאתם. ונמצא שעד היום הזה יש לנו לתקן כל הענינים שהיו בחטא העגל, ולכן יש לנו להתחזק בשתי ענינים הללו, שלא לשמוח ח"ו בעת עשיית עבירה, ולהיות בביטול גמור לצדיקי אמת.

יעזור הש"ת, שנזכה לקיים את הפסוק ויאמינו בה' ובמשה עבדו בשלימות, ולעסוק בעבודת ה' בשמחה ובטוב לבב, ומידה טובה מרובה, בזכות זה נזכה לכל הברכות ולתיקון השלם בביתא משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

עיקר התביעה על ישראל בחטא העגל היה על זה שהיו שמחים ורוקדים בעת החטא בפרשתן (ל"ב ט"ז), והיה כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחולות ויחר אף משה וישלך מידי את הלוחות וישבר אותם תחת ההר. יש להבין למה הפסוק מדגיש, שמושה רבינו ראה את המחולות שעשו ישראל בשעה שעבדו את העגל.

השמחה ומחולות בעת העגל גילה שקבלת התורה לא היה בלב שלם ושמח

ואפשר לבאר, דבתחילה חשב משה ללמד זכות על כלל ישראל, שלא היה להם כוונה רעה בעשיית העגל, רק חשבו שמושה מת ואי אפשר להשאיר את כל עדת ישראל בלא מנהיג, ובטעות מינו עליהם מנהיג האסור על פי תורה, אך לא שייך להענישם על זה, מאחר שהיה להם כוונה טובה בזה.

ולכן בתחילה כשירד משה מן ההר, הגם שכבר נודע לו בשמים כל הענין הרע שעשו כלל ישראל, מכל מקום לא חרה אפו של משה על ישראל, אדרבה, הוא ביקש והתחנן עבורם והש"ת כבר קיבל את בקשתו, כמו שנאמר (פסוק ט"ז) וינחם ה' על הרעה. אולם 'כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחולות', הוא ראה שלא זה בלבד שהם בחרו להם מנהיג חדש האסור על פי תורה, רק גם 'ומחולות', הם רוקדים ושמחים בכלי שיר, מיד יזיח אף משה, על זה כבר חרה אפו על ישראל, כי איך יתכן לעבור עבירה ועוד לרקוד ולשמוח על זה.

והגם שיתכן שהם סוברים שזה לא עבירה, מכל מקום איך יתכן שדוקא עכשיו הם רוקדים ושמחים, ואילו בשעת קבלת התורה בהר סיני, כשזכו להתגלות השכינה, הם נשארו לעמוד בשלום, הם לא הביאו כלי שיר, ולא רקדו ולא שמוחו. ומוכה מזה שכלל ישראל לא השיגו בשעת מתן תורה את הזכיה הגדולה שיש להם, לקבל את התורה ולהיות עבדי ה'.

והנה בשעת מעשה במעמד קבלת התורה, לימד משה זכות עליהם, שבודאי הם ששים ושמחים על זה שהם זוכים לקבל את התורה, אך יש להם הכה להתחזק את השמחה בלבם ולא להראותה בחוץ על ידי ריקודים וכלי שיר. אמנם עתה כשנזכר לראות, שכשהם שמחים באמת, הם לא מסוגלים להתאפק, רק מביאים כלי שיר ורוקדים ושמחים. נגלה לו כעת למפרע, שכלל ישראל לא השיגו במעמד קבלת התורה באיזה זכיה גדולה ועצומה מדובר, ואם כן למה לו למסור להם את הלוחות, הרי קבלת התורה כזאת אינה קבלה, ולכן 'וישלך מידי את הלוחות וישבר אותם תחת ההר'.

התביעה היה איך יתכן לרקוד ולשמוח ביום פטירת משה רבינו לפי דעתם

עוד אפשר לפרש למה חרה אפו של משה דוקא בשעה שראה את המחולות שעשו, דהנה מה היה כל טענתם של כלל ישראל בעשיית העגל, כי בשש משה לרדת מן ההר (פסוק א') ואיתא בגמרא (שבת פ"ט.) שהשטן הראה להן דמות מטות של משה שנושאים אותו באויר רקיע השמים, וזהו מה שאמרו (פסוק א') כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו.

אמנם באמת לא היה שום טענה בדבריהם, כי לו יהי כדבריהם שאכן משה רבינו מת וכי זהו הדבר הראשון שצריכים לעשות עגל ומחולות, הרי כשבאמת נסתלק משה רבינו בפרשת וזאת הברכה מה נאמר, (דברים ל"ה, ט) ויבכו בני ישראל

טען משה רבינו לפני הבורא: נכון שעם ישראל חטאו באופן נורא אך הרי ייצא מכך חילול ה' גדול, שיאמרו המצרים: אלו התוצאות מהעם שבחר הקב"ה להוציאם בניסים מעבדותם (ע"פ טיב התורה).

לפינו סיפור נורא בעיני מניעה מחילול ה'!

הג השבועות בצילא דמרימנותא בחצר הקודש דזיקוב, בעריכת השולחן התורה אשר לפני ה'. היכל הקודש מלא וגדוש בחסידים יראים ושלמים אנשי המעלה העומדים לפני רבם באימה ובידאה. קדושת היום ושגב רוממותו מורגשת כאן בעליל, בדבקות בהש"ת נותן התורה ובעבדיו הצדיקים ממשיכי מסירת התורה מדור לדור.

הרבי הקדוש הגה"צ רבי אליעזר זצוק"ל רב אב"ד דק"ק דזיקוב בן הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ ז"ל אשר נדע והתפרסם ברוח הקודש גלויה שהופיעה כסדר בבית מדרשו, פותח בדברי תורתו באש להב, והיו הדברים שמחים ומאירים כנתנתן מסיני.

בין הדברים נסבו אמרי קדשו בענין מצוה שלמה, שלפעמים זוכה האדם לקיים מצוה בשלמות רעוהא דלבא בתכלית ההידור והדקדוק ובכונה טהורה וזכה, ומגיע בזה כמעט לתכלית התיקון.

כמבואר בפירושי המשניות להרמב"ם ז"ל שלהי מסכת מכות (פ"ג ס"ח) וז"ל: "מעקרי האמונה בתורה, כי כשיקיים אדם מצוה מתר"ג מצוות כראוי וכרוג, ולא ישתף עמה כוונה מכוונת העולם בשום פנים אלא שיעשה אותה לשמה מאהבה, כמו שביארתי לך. - הגה זכה בה לחיי העולם הבא."

ביסוד זה מפרש הרמב"ם ז"ל בהמשך דבריו שם את מאמרו המפורסם של רבי חנניא בן עקשיא (במשה ס"ט): "רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ישעיה ס"ב כ"א) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר". ומפרש הטעם בזה: "כי מחמת ריבוי המצוות, אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו בשלימות וזכה להישארות הנפש באותו המעשה".

ומוכיח הרמב"ם יסוד זה: "משאלתו של רבי חנניא בן תרדיון (עב"ז יח): 'מה אני לחיי העולם הבא, וענהו העונה 'כלום בא לידך מעשה'. כלומר, האם נודמן לך עשיית מצוה ראויה ענה לו שנודמנה לו מצות צדקה בתכלית השלמות האפשרית וזכה בה לחיי העולם הבא. ופירוש הפסוק ה' חפץ לצדק את ישראל, למען כן יגדיל תורה ויאדיר" עכ"ל הזהב.

הוסיף הרבי בשיחת קדשו וביאר, שלפעמים יתכן לאחר זוכה האדם באותה מצוה שלמה, וקנה בה את עולמו בן עין, שכמעט נשלם תיקון נפשו. ויתכן שיעטרך לאחר מכן להסתלק מן העולם להביאו למקומו ונחלתו בעולם שכולו טוב כדי ששוב לא ילקלח חלילה את מה שתקין. - ובמצב שכזה צריך להמציא דרכים להשתוק הקטרוג כגון על ידי שימציא לעצמו ייעוד מחדש שצריך עוד לחקן בעולם ותכלית מחודשת להוסיף בה נחת רוח ליוצרו. וכן מציעו אצל כמה וכמה צדיקי עולם כידוע והאריך בזה כדרכו בקודש.

בין הדברים סיפר הרבי סיפור מעשה עתיק יומין, כשהוא מאריך בתיאור פרטיו וענייניו. - מתחילה לא הבינו החסידים מה ענין האריכות בספור עובדא ישנן, בטיש הגדול של חג השבועות...

וכה סיפר הרבי, בהמשך לדברי קדשו:

המהר"ם מרוטנבורג זצוק"ל היה בזמנו (לפי כסופה סאת שנה) רבן של כל בני הגולה, הוא היה מגדולי רבותני הראשונים כמלאכים והעמיד תלמידים הרבה.

לאחר העלילה השפלה הידועה שטפלו לו שונאי ישראל, נתפס הרב הגדול בהיותו על אם הדרך, בעת שניסה לברוח ולעבור את הים הוא וביתו בנותיו וחנניו, ובעברו בגמל ולמברד"ש תפסו בפתאום התגמון הרשע שנשלח במיוחד לחייו אחריו ולאסרו. הוא נאזק על אתר באזיקים, והובא לרומי לפני המלך 'אדלוף' הרשע, אשר חרץ את גור דינו להושיבו בבית האסורים במבצר הנורא הנקרא 'מגדל וורשבורג'.

כשהתפרסם דבר מעצרו של גדול הדור, רעשה הארץ, אחינו בית ישראל די בכל אתר ואתר נחרדו מאוד, ושלתו תיכף רצים ומשולחים בניסיון לפדות את הרב ממאסרו. - אך המלך האכזר כראותו את גדל החרדה שהורדו ישראל לקראת מעצרו רבם הבין שיכול לדרוש תמורתו סך הגון ומפופל, והעלה והפקיע את מחיר פדיונו עד מאוד.

על אתר אחרו כמה עשירים בבית ישראל, שהיו מוכנים תיכף להביא את כל הסכום הנדרש אל הטידה ולהוציאו לחירות. אבל המהר"ם עצמו לא הסכים לכך בשום אופן, וטעמו ונימוקו עמו, שברוך זו יתגלו שונאי ישראל לחבוש את הרבנים בבית האסורים ולדרוש תמורה גדולה בפדיונם.

המלך אדלוף התעקש על המחיר המופרז, וכך ישב רבינו מאיר בהר"ד ברוך מרוטנבורג ז"ל במבצר אותו מגדל שבע שנים תמימות! - כשהוא ממשיך מתוככי בית הסוהר להנהיג את כל ישראל כמקדמת דגן הן בהרצת תשובות ואגרות לכל מקום, כאשר נדפסו ממנו הרבה תשובות שנשלחו משם. והן בהרצת תורה לתלמידים מיוחדים שהורשו לבוא לפניו לשמשו, ולקבל תורה מפיו באותו מבצר.

כעבור שבע שנים נפטר המהר"ם באותו מגדל זקן ושבע ימים. אך מה מאוד תמרו ונחרדו התלמידים כשבאו לערוך את לווייתו כדת וכדין ולהביאו לקבר ישראל, שלא הניחום עוד השומרים להיכנס פנימה. התברר שהמלך העקשן עדיין עומד בתקיפתו על דרישתו הראשונה, ובגדל רשעותו ואכזריותו ציוה שלא להניח להביאו לקבורה, כי אם בתמורת פדיון הון עצום.

ובכן נשאר גופו הטהור מונח בארון שבחדר קדשו באותו מבצר, במשך כארבע עשרה שנה! - עד שהערה ה' רוח ממרום על אחד מנגידי ישראל, ה"ה הקצין רבי אלכסנדר בהר"ד שלמה ז"ל, אשר שם נפשו בכפו לגאול את גופו הטהור ולהביאו לקבר ישראל, ובמסירות נפש גדולה ופיוזון הון רב עלה בידו להביא את הצדיק לקבר ישראל. וכבוד גדול מאוד חלקו לו כל ישראל ביום קבורתו, והכל הללו ושבחו את הנגיד ר' אלכסנדר על מעשהו הגדול.

ויהי ממחרת ותהום כל העיר, כאשר באופן פתאומי שבק הר"ד אלכסנדר חיים לכל חי במיתת נשיקתו: הלווייתו נערכה באותו היום והובא לקבורה בסמיכות לציון הקדוש של המהר"ם מרוטנבורג, שזה אתמול הביאו ר' אלכסנדר לקבורה במסירות נפשו!

פטירתו הפתאומית של ר' אלכסנדר - ממשיך הרבי מדזיקוב בספורו - גרמה לחילול השם שהיו הרביות מרגנים בדבר, כיצד יתכן לאחד מסירות נפש כזו לכבודו של צדיק, שימות האיש בחטף?

והנה לאחר כמה ימים התגלה ר' אלכסנדר בחלום לרב העיר מרא דארתא ואמר שנשלח אליו במיוחד מן השמים לספר סיבת פטירתו, כדי שלא ידגנו הבריות. וגילה לו, שבאותו יום לאחר שהביא את המהר"ם לקבורה, בשכבו לישון בלילה הופיע אליו המהר"ם זצוק"ל בחלום, והודה לו על טרחתו הגדולה שטרם בקבורתו, שבוה הביאו למקומו ונחלתו. והציע לו שיבחר בשכרו אחד משני דברים: או שיזכה הוא וזרעו אחריו עד סוף כל הדורות אריכות ימים בעושר ובכבוד, או שימות תיכף ויזכה לחיי עולם הבא, לישב עמו במחיצתו.

ר' אלכסנדר בחר את חיי הצנת והעדיף את חיי הנפש על חיי הגוף, ובהר לישב בחופתו של המהר"ם. ולכן תיכף באותו הלילה מת בחטף, ואכן זכה שניתן לו מקום במחיצתו של המהר"ם למעלה בגן עדן.

[וראה כל ענין המעשה לאשור, בספר סדר הדורות (חלק ו) ויקח עולם האלף השישי, שנת ה' אלפים ס"ו] ובספר מעשה ניסים (ס"ד י"ד) ועוד רבה בספרים.]

הרבי הקדוש סיים את סיפורו, ושקע בהרהורים. ***

חסידי דזיקוב-רופשיץ אשר נודעו בחריפות שכלם ופקחותם הבינו תיכף שהרבי הקדוש איננו מספר מעשיות בעלמא... ובודאי שלא בעיצומו של יום הגדול והקדוש זמן מתן תורתנו, ונפלאו להבין למה דימה לטיב המעשה אשר שמעו זה עתה קולח מפי רבם.

הרבי שתק קמעא וישב בדבקות עילאה זמן מה אחוה שרעפים פני קדשו בערו כלפידים ולפתע יצאה כמו 'שאגה' מפי קדשו, וברעש גדול והתלהבות דפק בעון על השולחן, והפטיר: "אבל אצל ד' אביגדור הערש' שלנו, לא יאה חלילה חילול השם!!!"

כהלוי רעם הפנו הכל את ראשם באחת, לעבור של ד' אביגדור הערש' שישב בהשקט בצדי שולחן הקודש, ולא ידע את נפשו מרוב מבוכה... מה רוצה ממנו הרבי? מדוע מזכיר כך את שמו ברבים בתוקפו של טיש חג השבועות? ובאיזה 'חילול ה' מדובר? - השאלות ניקרו במוחו ללא הרף.

אולם כעבור זמן מה משהחל לחשוך במוחו, ולעשות 'חזרה' על כל התורה הארוכה שדיבר הרבי הקדוש זה עתה, החל פתאום להבין את כל ההתחששות לאשור, פניו נהרו בשמחה מיוחדת, כאשר הבין היטב למה דימה הרבי הקדוש בטיב אותו מעשה,

שסיפר בשולחן הטהור! - הכל היה מכוון

שסיפר בשולחן הטהור! - הכל היה מכוון

סיפורי השגחה פריטי שגשגלו לפערכת ע"י הקוראים

הקול קול אריה

שנה שעברה לקראת ראש חודש ניסן התקשר אלי חבר וידיד ותיק, וביקש שאטוס עמו על חשבוננו לצינו של ר' ישעי' בן ר' משה מקרעסטיר מאחר ויש לו בת באמצע הצעת שידוך מיוחד מאוד, והם אינם יודעים כיצד להכריע בדבר, וליבו אומר לו שיקבל את הישועה אצל ר' ישעי'...

חבר מבקש ואני נענה לבקשתו. הסיבה שהוא פנה אלי הוא שמעבר לחברות שלנו, אני מארגן נסיעות לקבוצות בתשלום כאשר כל הנסיעה מאורגנת מראש עם אכילה, שתיה, לינה, רכבים, אכסניות וכל מה שצריך בשביל נסיעה למהדרין כאשר הדגש החשוב ביותר אצלי זה התפילה בציבור. עקרון אצלי שאין לטוס לשום מקום מבלי שיש לנו את התפילה בציבור מאורגן מראש שאם לא כן, מה לו לאדם לטוס להתפלל במקומות הקדושים בזמן שעובר על רצון קונו, וכי כך ישיג את ישועתו?! ובגלל הדבר הזה הוא פנה אלי בידועו שבעזרת ה' לא נפספס ולו תפילה אחת במניין.

התארגנו וטסנו לצינו של ר' ישעיה. הוא סיים להתפלל ולשפוך את ליבו ויצאנו חזרה לשדה התעופה. בדרך הצעתי שנתעכב להתפלל בצינו של תלמיד החתם סופר ה'קול אריה' שצינו נמצא בעיר בשם 'מאד' במרחק של עשר דקות מקרעסטיר. ידידי התפלא ושאל מי זה הצדיק? הוא לא שמע עליו מעולם! אבל אני התעקשתי שנוסעים אליו ואמרת לי: "את הבת הזו פעלת עכשיו אצל ר' ישעי' והבת השנייה שאף היא כבר בגיל שידוכים תפעל אצל הקול אריה!!!"

הוא חיך והסכים לדבר. הגענו ל'מאד' והתפללנו על הצינו של הצדיק. ידידי עיין בספרים של הקול אריה והתעניין בצדיק הזה שמעולם לא שמע עליו והתפלל בהתעוררות לב.

בדיוטי פרי הוא שאל אותי אם לקנות לחיים, אמרת לו שייקנה שני בקבוקים, אחד לכלה ואחד לאחותה!!!

הגענו ארצה ובמוצאי שבת הזמנתי לשבירת צלחת במזל טוב.

לפני יומיים אני מקבל טלפון מידידי בקול רועד מהתרגשות: "אתה זוכר מה היה בעיר מאד אצל הקול אריה לפני פחות משנה?! אנחנו עכשיו סוגרים ווארט עם נין של הקול אריה בן אחר בן!!! תבוא אלי ואם יש לך תמונות תביא לי כי אבי החתן נרגש ומתקשה להאמין לסיפור שלי!!!"

כך זכה ובתוך השנה השתדך לנין הקול אריה ופתח את הבקבוק לחיים שכבר קנה מראש בדרכו חזרה לארץ!!! בעל המעשה:מ.ש.

הפענוץ לזכות את הרבים כסיפור של השגחה פריטי פוזין לשלוח אל ר' שפחה סטואלס
במקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

טיב החינוך

כרך ב: דרכי החינוך

כרך א: תורת החינוך

המחנה המסילתי
למורים למשולחנות
למלמדים מנהלים
מומחים ועוד

מאוצרו המנוצח של

הגה"צ רבי נמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 05-6194114

ספר טיב החינוך ילווה את המהפך כי ככל שפעולה יהיו כחוצה המהפך, והספר מלא מן אל ין החריטה נמנה אשר יכיר לו האדם, מודיעי המהפך כחוללת הדרך כיש והלכות, נכח דרך החינוך כיש הנבחרת.

הספר מלא עשירי סיוורים על דעות שונות האמת ודרכי טעם, על עבודת הפעולה המיוחדת אשר היא אכן הישנה לנפש הבגוף, על ההשקפה כוללת "אשר הרוח ואשר מקיים כדומה אשירת המלחמה מול הרוח האובד ללילוי ברוח, הוראת שמירת הרוח רים נעוה הילוש לזורה ולפועל, והרבה סיוורים להיקף היסוד וההשקפה שדרכים נבחרות אבות, העיקר והמפלג כדרכי חינוך ועוד.

ספר הנחל לל יהיה מתוק
וגם לאלו שסודו.

ספר מיוחד
לככל הורה ומחנך

שלנו הוא לא יתן שיהיה חילול השם חלילה! – החל להבין את אשר לפנינו...

כנראה – הבין ר' אביגדור הערש – גם במקרה שלו אמרו מן השמים לקחת אותו לעלמא דקשוט, אחר מסירות נפשו הגדולה במצות 'הכנסת אורחים' שקיים בתג הפסח. וכדילפינן מזה המעשה שהביא הרבי מסדר הדורות על הנגיד ר' אלכסנדר, שאחר שקיים מצוותו הגדולה במסירות נפש נצרך להסתלק תיפק מן העולם כדי לבוא מיד לחיי העולם הבא שלא יתקלקל שכרו הגדול חלילה. והוא הדין והוא הטעם כלפי עצמי – הבין ר' אביגדור הערש – כנראה ראה הרבי ברוח קדשו את הקטרוג שקטרג המקטרג בבית דין של מעלה, שבהיות שזכה כבר לחיי עולם הבא במצוותו הגדולה ומסירות נפשו בה, הרי צריך מיד לנטול מן העולם ולהביאו לעולם שכולו טוב, שלא יתקלקל אותו והשכר באונו שהיא עבירה חלילה בעולם הזה.

– לפיכך ניצב כאן הרבי הקדוש בעת, וחישב דרכים ואופנים להשתיק אותו קטרוג בדיוק כדרך שהתווה בדברי תורתו זה עתה שצריך להמציא אופנים ותחבולות בזה. ועל כך טען כלפי שמיא, שהרי הדבר יביא לידי חילול השם חלילה, כאשר יתמחו הכל ויתפלאו, כיצד יתכן שאחרי מצוות עצומות שכאלו, שמפור הרבה לצדקה ומכניס אורחים בכבוד גדול תמיד, שבבת אחת יגדע בפתאום פתיל חייו? והרי מצוה מוגינת ומצלא! (סוטה כא.) – לפיכך פסק הרבי בנחרצות, שאל ר' אביגדור הערש שלנו לא יתן חלילה שיהיה חילול השם!

[צריך לומר, דמשה מר"ם מרונטבורג שאני, שבדורות קדומים היה מדרגת אומנות גבוהה יותר, וניתן להשתק חילול ה' על ידי שבא ר' אלכסנדר בחלום חלילה אל הרב, ונילה לו סיבת המהלכות הפתאומית שבה נתופך הדבר ונעשה קדוש השם. לא כן בדורותנו אנו, שיש יותר לחוש מצד חילול ה', ומן ההכרח לבטל אותו קטרוג כן נראה לעיני, ודוק.]

לאחר החג כשנכנס ר' אביגדור הערש עם הפתקא ופ"ן בקודש פנימה, האירו פני הרבי לקראתו, ובחיוך הנוסך על שפתי קדשו, אמר: "דיין הכנסת אורחים לייכט אין הימעלי! [הכנסת אורחים שלך מאירה למעלה במים] ואל לך לחשוש מחמת הקטרוג שנדברנו בבייש של חג השבועות כשזוכה אדם לקיים מצוה בשלמות. שכבר יצאת ידי חובתך בייסורים ועגמות הנפש שעברו עליך בתקופה האחרונה!

הרבי קם ממקומו, וניגש אל הארון שבצד החדר, הוציא מתוכו פרוסת 'להל' גדולה, שהיתה שמורה אצלו משיירי סעודות שבת ויום טוב, כסגולה לפרנסה. [כמנהג כמה צדיקי עליון כיתות], והושיטה לחוץ ידיו של ר' אביגדור הערש, תוך שהוא מוסיף ופוסק: בחרתי אפוא עבורך את האפשרות השניה שהציע המהר"ם מרונטבורג להנגיד ר' אלכסנדר... ומעתה תזכה בעזרת' אתה וזרעך באריכות ימים ועושר וכבוד בהרחבת הדעת ובמנחת הנפש, ויהיה ביתך ובית זרעך מלא ברכת ה'.

למותר לציין שבדעתו של הרבי התקיימה במלואה, שערה אחת מדברי קדשו לא נפלה ארצה, ותיכף לאחר החג עלו עסקיו של ר' אביגדור הערש פי כמה מונים, קרנו עלתה ונתעלה, עד שנעשה לאחד מן העשירים הגדולים בארץ.

ברכתו של הצדיק – שכולה מצד הקדושה – כמונבן לא היקה כהוא זה לחיי נשמתו הרוחנית, והוא המשיך בתורתו ועבודתו ובפיוור הון רב לצדקה ובעיקר במצות הכנסת אורחים בהידור רב, הוא הודיע אחריו לטובה ולברכה.

את מזלו בעסקיו, שהיו בעיקר בסחר עצים. הוא שם פעמיו אל אחד היערות שבבעלותו, וצויה תיפק על עשרות הפועלים החוטובים שבמקום לחטוב עבורו כמות עצומה של עצים טובים ויקרים כדי לשולחם דניציג, על פי הזמנה שקיבל מן היריד המפורסם שם.

מלאכת חטיבת העצים נמשכה מספר שבועות וכשבוע לפני חג השבועות עמדו כל העצים המשובחים ארוזים וקשורים בקפידה, ומוכנים למשלוח על גבי הרפסדות לדניציג, כנהוג בימים ההם.

והנה לפתע באותו שבוע החלו גשמים עזים ניתכים ארצה, ובתוך כמה שעות של מטר סוחף ללא הפסקה היתה כל סחורת הענק למאכלת המים, גידי העצים שעמדו באלפיהם חשופים למטר השמים התקלקלו ונרקבו לגמרי ויצאו מכלל שימוש.

המכה היתה קשה עד מאוד, הנה כבר נראתה קצה ישועה במסחר העצים, ועתה אף תקוה זו נגזרה, המצב נעשה קשה וחמור ביותר קרוב לפשיטת רגל [באנאקטן] רח"ל. – אך לא איש כר' אביגדור הערש יפול לזרועות הייאוש והעצבות חלילה, כחסיד דליקוב אדוק בלב ונפש יצא לקראת חג השבועות אל 'הנסיעה' הרגילה אל הרבי כדרכו, כבש את צערו ואבלו בלב, ושם צהלחו על פניו. [כאשר הביא רביש בחי' זל בספרו חובת הלבבות (שער ט פ"ד) בשם 'קצת החסידים' ע"ש]. בהגיעו דליקובה לא סיפר על צרתו הגדולה לחבריו כדי שלא לצערם, ושלא להשביט את שמחת הרגל, וחשב להיכנס ביחידות אל הרבי לאחר החג ולבקש על צרתו הגדולה.

ברם עתה בעת יושבו בשולחנה הטהור של הרבי, ושמעו כמו כולם את המעשה שסיפר הרבי על הנגיד שפדה במסירות נפש את גופו הטהור של המהר"ם מרונטבורג ז"ל, ובעיקר את המשפט המצמרד שהפטייר הרבי בלשון קדשו, שאל ר' אביגדור הערש

- לעילוי נשמת -
מה נענא סאסא בה ר' יהושע הכהן ע"ה
ולביע כ"ב אדר א' תש"ס - ת.נ.צ.ב.
• הוציא ע"י חתמה מיוחדת ודבנו שליט"א •

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצ"ב | ינתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב צינן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ורסיהו ובלומה	לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"צ רבי נמליאל הכהן זצ"ל נלביע ח' שבט תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י"סיון ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל נלביע י"ב טבת תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"צ רבי נמליאל הכהן זצ"ל נלביע ח' שבט תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת הינדל בת משה ורסיהו ובלומה	לע"י יעקב צינן ישראל
----------------------	-------------------------------------	--	--	---	--	-------------------------------------	----------------------

י"ו ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך נזוטן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173